

Režisér David Drábek, Darek Král a textař Tomáš Belke šli na bolestný námět trochu od lesa.

Co skrývá odpudivý Sloní muž?

Zkušný dramatik a režisér David Drábek ve spolupráci se skladatelem Darkem Králem a textařem Tomášem Belkem zvolili jako námět pro svůj muzikál temný, bizarní, ale autentický příběh z Anglie osmdesátých letech 19. století.

Ačkoliv jejich verze osudů Sloního muže Josepha Merricka uváděná na scéně Divadla ABC splňuje parametry atraktivní muzikálové podívané, režijním záměrem, hereckým nasazením a vroucným poselstvím víry ve vítězství lidskosti nad netolerancí přesahuje úroveň tuzemských produkcí daného žánru. I když je otázka, zda o pomyslný souboj s komerčními muzikály tvůrci vůbec usilovali.

Tragický příběh znetvořeného muže, trpícího chorobným zbytněním hlavy i dalších částí těla, se v minulosti dočkal řady uměleckých ztvárnění v literatuře, divadle i filmu.

Drábek se svým týmem šli na bolestný a nepřijemný námět trochu od lesa. Rozhodli se převyprávět jej podle zákonitostí divácky populárního žánru výpravního muzikálu, a navíc do jedné z ústředních rolí obsadit hvězdu pop-music Tomáše Kluse. Zajistili si tak už předem velkou pozornost, ale tím zároveň i možnost přivést co nejširší publikum k úvaze, jak je důležité akceptovat lidskou různorodost a otevřeně potírat předsudky vůči jinakosti.

OBLOUDÁRIUM S FANTAZIÍ

Sám důvtipný titul *Elefantazie* prozrazuje, že v inscenaci nepůjde o rekonstrukci reálného příběhu, nýbrž o volnou variaci, kde se otázka těžkého fyzického hendikepu proměňuje autorskou fantazií v napínavý, dojemný i nečekaně vtipný příběh o přátelství, lásce a o souboji dobra s krutým zlem.

Scéna Petra Vítka i kostýmy Simony Rybákové zachovávají dobový kolorit viktoriánského Londýna a dobrovolně se zřikají dnes hojně užívaných výtvarných aktualizací. Velká péče byla věnována maskám celého osazenstva lidského obloudária.

Díky nespoutané Drábkově fantazii totiž vedle ústředního hrdiny na scéně vystupují také další reprezentanti kuriózně postižených jedinců, siamská dvojčata z Čech – sestry Blažkovy –, trojnohý Ital Franko, haličský obr Moyzesse, divoká žena Samura s obličejem porostlým dlouhou srstí či trpaslice Lilly Putová.

Autor vedle nebohého Merricka a jeho zachránce chirurga Trevese do děje včlenil i některé další reálné postavy, které pobývaly v Londýně ve stejné době jako Sloní muž, i když se s ním pravděpodobně nikdy neselekaly. Ať už jde o mladého Mahátmu Gándhího, tehdy studenta práv, nebo o obávaného masového vraha prostitutek Jacka Rozparovače. Duchaplnými narážkami je jako výstřední

I pod maskou křehký Tomáš Havlínek.

FOTO: PATRIK BORECKÝ

Se zpěvem do odvrácené strany 19. století.

FOTO: PATRIK BORECKÝ

poradce v oblékání zmiňován také slavný spisovatel Oscar Wilde.

Nelze si nepovšimnout, že dramatická struktura muzikálu s několika prolínajícími se motivy občas drhne. Linií Gándhího zamilovaného do jednoho ze siamských dvojčat Blažkových se do příběhu podařilo вплést vcelku přirozeně, takže tvoří účinnou paralelu k osudům ústředního hrdiny.

Kdežto detektivní vsuvce o odhalení Jacka Rozparovače chybí aspoň minimální věrohodnost a zbytečně jenom tříští plynulost děje. Co naopak vyšlo skvěle, je organické skloubení srdceryvného příběhu s originálními slovními a situačním humorem, což je koneckonců tradičně silná zbraň Drábkových textů.

Písním z dílny Darka Krále – až na jednu dvě výjimky – nechybí silný melodický náboj ani přiměřená dávka posluchačské chytlavosti, pravděpodobně i s hitovým potenciálem. Nejpůsobivější z hudebních čísel je

pseudooperní sborový popěvek v závěru první poloviny, jemuž se navíc dostalo opulentního výtvarného řešení scény a kostýmů s identickým květinovým motivem. Jímavou křehkost v sobě nesou písně, které zpívá ústřední hrdina v podání Tomáše Havlíka či siamské sesterské duo ztělesněné Terezou Krippnerovou a Terezou Marečkovou.

CIT PRO OBSAZENÍ

Stejně jako ve svých předešlých režiiích na scénách Městských divadel pražských, také v *Elefantazii* projevil David Drábek neomylný cit pro co nevhodnější obsazení každé z rolí, od těch stěžejních až po epizodní. Většina z nich klade na herce nemalé nároky pěvecké i pohybové.

Pro vyznění inscenace je zcela klíčový vklad Tomáše Havlíka v roli Sloního muže. Mladý herec na sebe právem strhl velkou pozornost už v *Andělech v Americe* nebo jako extravagantní, divoký Chlesta-

kov v *Revizorovi*. Výjimečnost svého nadání a obdivuhodnou šíři talentu prokazuje i tentokrát v náročném úkolu ztělesnit znetvořeného Josepha Merricka.

Ačkoliv ho po celou dobu hraje se strašidelnou maskou nasazenou na hlavě, stačí mu pouhý hlas a gesto, aby divákovi odhalil, že za odpudivým zevnějškem se ukrývá něžný, laskavý a duchaplný mladý muž s tělem netvora a duší anděla. Havlínek navíc i s maskou na obličeji výborně zvládá zpěv, takže už jen kvůli jeho jedinečnému výkonu stojí muzikál za zhlédnutí.

Pro zpěváka Tomáše Kluse je role Merrickova zachránce chirurga Fredericka Trevese návratem k původní herecké profesi a dlužno přiznat, že se svého úkolu zhostil kultivovaně a s nenucenou noblesou. Trevesovým ideovým protihráčem a ústředním zlosynem je doktor Reinhold, majitel panoptika fyzicky postižených mužů a žen v herecké i pěvecké propracovaném podání Petra Konáše.

A nelze nezmínit ani představitele dalších postav, Filipa Březinu a jeho temperamentní herecké, pěvecké i taneční ztvárnění trojnohého Itala Franka, Zdeňka Piškulu, jenž roli židovského obra Moyzesse odehraje a odtančí od začátku až do konce na chůdách, nebo Danielu Kolářovou v mistrovsky ztvárněné miniatuře Merrickovy duchem nepřítomné matky.

Smíšený pěvecký sbor je neobvykle umístěn v orchestřišti a důvod, proč mají jeho členové tváře zahalené rouškami, se diváci dozvědí až těsně před závěrem.

Jako jednu z klíčových postav *Elefantazie* režisér Drábek vyzdvihuje mladého Gándhího, pozdějšího slavného vůdce indického hnutí odporu, v typově přesném obsazení Kryštofa Krhovjaka. Jistě není náhoda, že právě zestárlý Gándhí se objevuje i na úplném konci jako symbol svobodomyšlnosti a nenásilného, ale zarputilého protestu proti mocenské zvlůli. Kdo chce, může tento moment snadno rozkódovat jako paralelu k dění v naší zemi v uplynulém roce i s jeho velkými občanskými protesty.

Novinka Městských divadel pražských ukazuje, že se do ryze komerčního, hudebně-dramatického žánru dají vetkat ryzí emoce, vážně míněné odsouzení nesnášenlivosti a víra v dobro, které se může ukrývat i v tom nejubožejším lidském těle. Bude to znít sentimentálně a staromódně, ale David Drábek vložil do *Elefantazie* kromě nezbytné dávky profesionality i kus srdce, což je v dnešním divadelním světě věc málo vidaná.

SAŠA HRBOTICKÝ
divadelní kritik

**David Drábek,
Tomáš Belko,
Darek Král:
Elefantazie**

**Městská
divadla pražská**

premiéra: 1. 2. 2020